ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

__Հայոց լեզվի և գրականության__
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբուդյան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ/
Արձանագրություն № __2__
«_12_» ___սեպտեմբերի_ 2023 թ.

ՀԼԳ/բ-066 «ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
(20-ՐԴ ԴԱՐԱՍԿԻԶԲ)» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ _011401.00.6-Մասնագիտական մանկավարժություն_
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ __011401.19.6-Հայոց լեզու և գրականություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ __Մանկավարժության բակալավր_____
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ __հայոց լեզվի և գրականության_____
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ _____առկա_____
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա ___3-րդ, 1-ին կիսամյակ_____

Դասախոս(ներ) ՝ ____Հերմինե Բաբուդյան_____
/անուն, ազգանուն/

Էլ.հասցե/ներ ՝ __herminebaburyan@yandex.ru_____

Վանաձոր- 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
    - 12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
    - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
    - 14.2. Հարցաշար
    - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում[1]

«Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» դասընթացը կարևորվում է բանասիրության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, հիմնարար գիտելիքներ է ապահովում գրականության պատմության յուրացման համար, ներառված է 011401.19.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հայ գրականության պատմություն» կրթամասում: Դասընթացի ուսումնասիրությունը կարևոր բաղադրիչ է սովորողի վերլուծական-համադրական կարողությունների ձևավորման, գրականագիտական վերլուծություն կատարելու հմտություններ ձեռք բերելու համար: Դասընթացը սովորողին նախապատրաստում է հարակից առարկաների ճիշտ և հիմնավոր յուրացմանը (հայ գրականության պատմություն, ռուս գրականության պատմություն, արտասահմանյան գրականության պատմություն), կուրսային, ավարտական, հետազոտական աշխատանքների կատարման ինքնուրույնությանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

«Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» դասընթացի նպատակն է՝ հումանիտար ֆակուլտետի «Հայոց լեզու և գրականություն» բաժնի բակալավրական կրթության երրորդ կուրսի ուսանողներին հայ գրականության պատմության 20-րդ դարասկզբի հատվածին վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, խորացնել և ընդլայնել առարկայի բաղադրիչներ կազմող հարցերի վերաբերյալ դեռևս դպրոցական ուսումնառության շրջանում ստացած գիտելիքները: Դասընթացի շրջանակներում կարևորվում են գրականության պատմության զարգացումը գրական գործընթացի համատեքստում բացահայտելը, 19-20-րդ դարերի սահմանագծի հայ մշակույթի ու մասնավորապես մամուլի մասին որոշակի իմացական մակարդակ ապահովելը, դասընթացի ծրագրում ներառված հեղինակների կյանքի, գործունեության ու ստեղծագործական կյանքի խորքային ուսումնասիրություն, առանցքային գործերի շեշտադրում: Առաջնային նպատակ է ուսանողների մոտ հիմնարար պատկերացում ձևավորել գրողի կյանքի ու գրական երկի փոխառնչության, ստեղծագործական գործընթացում հեղինակի ունեցած դերի շուրջ՝ որոշակի շեշտադրումներ անելով նաև տեսաբանական զարգացումների վրա, ուսումնասիրել երկի վերլուծության հիմնական սկզբունքները:

Դասընթացի խնդիրն է «Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» առարկայից ձեռք բերած գիտելիքները գործնականում կիրառել նախատեսված գործնական պարապմունքների ընթացքում, մասնավորապես՝ խորքային ուսումնասիրության ենթարկել գրողի անցած ճանապարհը՝ ապահովելով գրողի կենսափորձ-ստեղծագործություն առնչությունները գտնելու և վերլուծելու հնարավորությունը, ծրագրային երկերի բնագրային մանրակրկիտ իմացությունն ու բազմակողմանի վերլուծությունը, գրել առաջադիր կոնկրետ թեմայի վերլուծությամբ երկու ռեֆերատ՝ որպես ինքնուրույն աշխատանք, լայնորեն պատկերացնել տվյալ ժամանակի գրական գործընթացի հիմնական խմորումները:

---

[1] Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում՝ ըստ կրթաբլոկների:

3. **Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները**

«Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է հայ գրականության պատմության նախընթաց շրջանների հիմնավոր իմացությունը:

4. **Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[2] և /կամ կոմպետենցիաները.**

«Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա գրական երկի վերլուծության տեսական հիմունքները,
2. իմանա գրական երկի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքերը,
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. իմանա 20-րդ դարասկզբի գրականության զարգացման ընթացքը, առանցքային հեղինակներին ու երկերը,
5. կարողանա հանձնարարվող երկի քննության շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)
ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ3 հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն):

Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄԳԿ)
ՄԶԿ1 քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն,
ՄԶԿ6 բազմաձևության և բազմամշակութայնության ընդունում,
ՄԶԿ8 բարոյական արժեքներ:

Համակարգային կոմպետենցիաներ(ՀԳԿ)
ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն:

Առարկայական (մասնագիտական) կոմպենտենցիա (ԱԿ)
ԱԿ1 դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն,
ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվությունը,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ5 հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները:

---

[2] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[3].**

«Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մանկավարժական և բանասիրական մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և բանասիրության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. **Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	**5 կրեդիտ/150 ժամ**

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ
Դասախոսություն	36
Գործնական աշխատանք	32
Ինքնուրույն աշխատանք	82
Ընդամենը	150
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ընթացիկ քննություն

7. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[4]</u>

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

---

[3] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել:

[4] Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են՝

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, գրական երկերի շուրջ բնագրային աշխատանք:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[5].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ներածություն: Հայ հասարակական քաղաքական կյանքը 20-րդ դարասկզբին: Դասակարգային պայքարը և հասարակական մտքի հոսանքները:	2	-	2	-	4
2.	Հովի. Թումանյանի կյանքը և ստեղծագործությունը. սոցիալական-հայրենասիրական պոեզիան, քառյակները: Հովի. Թումանյանի լիրոէպիկական պոեմները («Մարո», «Հառաչանք», «Լոռեցի Սաքոն»): Հովի. Թումանյանի արձակը և հեքիաթները:	4	-	4	-	10
3.	Ավ. Իսահակյանի կյանքը և ստեղծագործության շրջանները: Ավ. Իսահակյանի քնարերգությունը: «Աբու - Լալա Մահարի» պոեմը: Ավ. Իսահակյանի գեղարվեստական արձակը:	4	-	4	-	6
4.	Երվանդ Օտյանի կյանքը և ստեղծագործությունը: Օտյանի սոցիալական երգիծանքը: Օտյանի սոցիալական կենցաղային վեպերը և հուշագրությունը:	4	-	2	-	8
5.	Միսաք Մեծարենցի կյանքը և ստեղծագործությունը: Մեծարենցի պոեզիան: Մեծարենցի պոետիկան:	2	-	2	-	6
6.	Սիամանթոյի կյանքը, գրական մուտքը: Սիամանթոյի ժողովածուները և բանաստեղծական շարքերը: Սիամանթոյի պոետիկան:	2	-	2	-	6
7.	Դ. Վարուժանի կյանքը և ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Վարուժանի բանաստեղծական ժողովածուները:	4	-	4	-	6
8.	Երուխանի կյանքն ու ստեղծագործությունը:	2	-	2	-	6

[5] Նման է օրացուցային պլանին:

9.	Վ. Տերյանի կյանքը և գրական հասարակական գործունեությունը: Վ. Տերյանի բանաստեղծական շարքերը: Վ. Տերյանը և սիմվոլիզմը: Տերյանն իբրև սիրո երգիչ:	4	-	4	-	10
10.	Լ. Շանթ. կյանքը և հասարակական գործունեությունը: Շանթի դրամատիկական գործերը: «Հին աստվածներ» դրաման, արվեստը:	4	-	4	-	10
11.	Ռուբեն Սևակի պոեզիան և արձակ գործերը: Ավետիս Ահարոնյանի հասարակական գործունեությունը. արևմտահայ գյուղի պատկերումը:	4	-	2	-	10
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		36		32		82

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	**Անվանումը/հեղինակ**	**Հրատարակության տարի**
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Հայ նոր գրականության պատմություն: 5 հատորով (5-րդ հատոր)	1962-79
2.	Թամրազյան Հ., Հովհաննես Թումանյան	1995
3.	Գաբրիելյան Վ., Դանիել Վարուժան	1978
4.	Մակարյան Ա., Երվանդ Օտյանի կյանքը և հրապարակախոսական գործունեությունը	1977
5.	Սարինյան Ս., Լևոն Շանթ	1991
6.	Հովհաննիսյան Գ., Ավետիք Իսահակյանի արձակը	1963
7.	Հովհաննես Թումանյան, ԵԼԺ 10 հատորով	1988-1999
8.	Ավետիք Իսահակյան, ԵԼԺ 14 հատորով	2003
9.	Երվանդ Օտյան, Երկերի ժողովածու 6 հատորով	1960-1963
10.	Միսաք Մեծարենց, Երկեր	1986
11.	Սիամանթո, Ամբողջական երկեր	1989
12.	Դանիել Վարուժան, Երկերի լիակատար ժողովածու 3 հատորով	1986-1987
13.	Երուխան, Երկեր	1981
14.	Լևոն Շանթ, Երկերի ժողովածու 7 հատորով	2008-2009
15.	Վահան Տերյան, Երկերի ժողովածու 4 հատորով	1972-1979
16.	Ռուբեն Սևակ, Երկեր 2 հատորով	1995-1996
Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ)		
1.	Եղիազարյան Ա., Թումանյանի պոետիկան և նրա ժողովրդական ակունքները	1990

2.	Դեմիրճյան Դ., Թումանյանի հետ	1969
3.	Հախվերդյան Լ., Թումանյանի կյանքը	1969
4.	Ջրբաշյան Է., Ավետիք Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարին» և ռոմանտիկական պոեմի ավանդույթները	1975
5.	Թամրազյան Հ., Սիամանթո	1969
6.	Կիրակոսյան Վ., Ռուբեն Սևակ	1972
7.	Շարուրյան Ա., Միսաք Մեծարենց	1983
8.	Թամրազյան Հ., Վահան Տերյան	1985

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

Հ/Հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[6]
1.	Ներածություն	20-րդ դարասկզբի հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը: Գրականության զարգացման ընթացքը: Գրականության ընթացքը Հայաստանի երկու հատվածներում: Պրոլետարական գրականության սկզբնավորումը:	2	ՊԳ1
2.	Հովհ. Թումանյան	Թումանյանի կյանքը: Ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Սոցիալական թեման: Հայրենիքի թեման: Ժողովուրդների բարեկամության թեման: Թումանյանի արձակը՝ հեքիաթներն ու պատմվածքները, հեքիաթների տեսակները:	4	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3
3.	Ավ. Իսահակյան	Իսահակյանի կյանքն ու գործունեությունը: Ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Իսահակյանի պոեզիան: Բալլադներն ու լեգենդները: Արձակը: Խոհափիլիսոփայական նովելները:	4	ՊԳ1, ՊԳ6, ՊԳ8, ԼԳ4
4.	Երվանդ Օտյան	Երվանդ Օտյանի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Օտյանի երգիծանքի առանձնահատկությունները:	4	ՊԳ1, ՊԳ9

[6] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		Երգիծանքի տեսակները: Օտյանի արձակը. Վեպերն ու վիպակները. «Ընտանիք, պատիվ, բարոյական», «Միջնորդ տեր պապան», «Ընկ. Բ. Փանջունի»:		
5.	Լևոն Շանթ	Լ. Շանթի կյանքը: Ստեղծագործությունը: Պոեզիան: Արձակը: Դրամատուրգիան: «Ինկած բերդի իշխանուհին», «Օշին Պայլ», «Կայսր», «Հին աստվածներ» և այլն: Շանթը և սիմվոլիզմը:	2	ՊԳ1, ՊԳ5, ՊԳ14
6.	Միսաք Մեծարենց	Մեծարենցի կյանքն ու ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Մեծարենցի երկու ժողովածուները՝ «Ծիածան» և «Նոր տաղեր»: Մեծարենցի ստեղծագործության հիմնական մոտիվները՝ արևերգություն, գիշերերգություն: Մեծարենցի հումանիզմը: Մեծարենցը և Նարեկացին: Մեծարենցը և սիմվոլիզմը:	2	ՊԳ1, ՊԳ10, ԼԳ7
7.	Սիամանթո	Սիամանթոյի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Գրական հայացքները: Ժողովածուները: «Դյուցազնորեն», «Հայրենի հրավեր», «Կարմիր լուրեր բարեկամես»: «Սուրբ Մեսրոպ» պոեմը: Սիամանթոն և սիմվոլիզմը:	4	ՊԳ1, ՊԳ11, ԼԳ5
8.	Դանիել Վարուժան	Վարուժանի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Վարուժանի չորս ժողովածուները: Ժողովրդի սոցիալ-քաղաքական վիճակի պատկերը Վարուժանի գործերում: Աշխատանքը պատկերը Վարուժանի պոեզիայում. «Հացին երգը»: Վարուժանը և հեթանոսական շարժումը:	2	ՊԳ1, ՊԳ3, ՊԳ12

9.	Երուխան	Երուխանի կյանքն ու ստեղծագործական ճանապարհը:	4	ՊԳ1, ՊԳ13
10.	Վահան Տերյան	Վահան Տերյանի կյանքը և գրական-հասարակական գործունեությունը: «Մթնշաղի անուրջներ» ժողովածուն: Տերյանի բանաստեղծական հաջորդ փուլերը՝ «Գիշեր և հուշեր», «Ոսկի հեքիաթ», «Ոսկե շղթա»: Սիմվոլիզմը Տերյանի ստեղծագործության մեջ: Տերյանը սիրո երգիչ: Հայաստանի կերպարը Տերյանի քնարերգության մեջ: Հեղափոխությունը և Տերյանը:	4	ՊԳ1, ՊԳ15, ԼԳ8
11.	Ռուբեն Սևակ	Ռուբեն Սևակի պոեզիան և արձակ գործերը:	4	ՊԳ1, ՊԳ16, ԼԳ6

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	***Թեմա***	**Ուսումնասիրվող հարցեր**	***Ժամաքանակ***	**Ստուգման ձևը**	**Գրականություն**[7]
1.	Ներածություն	20-րդ դարասկզբի հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը: Գրականության զարգացման ընթացքը: Գրականության ընթացքը Հայաստանի երկու հատվածներում: Պրոլետարական գրականության սկզբնավորումը:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ1

[7] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Հովհ. Թումանյան	Թումանյանի կյանքը: Ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Սոցիալական թեման: Հայրենիքի թեման: Ժողովուրդների բարեկամության թեման: Թումանյանի արձակը՝ հեքիաթներն ու պատմվածքները, հեքիաթների տեսակները:	4	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3
3.	Ավ. Իսահակյան	Իսահակյանի կյանքն ու գործունեությունը: Ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Իսահակյանի պոեզիան: Բալլադներն ու լեգենդները: Արձակը: Խոհափիլիսոփայական նովելները:	4	Բանավոր հարցում,	ՊԳ1, ՊԳ6, ՊԳ8, ԼԳ4
4.	Երվանդ Օտյան	Երվանդ Օտյանի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Օտյանի երգիծանքի առանձնահատկությունները: Երգիծանքի տեսակները: Օտյանի արձակը. Վեպերն ու վիպակները. «Ընտանիք, պատիվ, բարոյական», «Միջնորդ տեր պապան», «Ընկ. Բ. Փանջունի»:	2	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ9
5.	Լևոն Շանթ	Լ. Շանթի կյանքը: Ստեղծագործությունը: Պոեզիան: Արձակը: Դրամատուրգիան: «Ինկած բերդի իշխանուհին», «Օշին Պայլ», «Կայսր», «Հին աստվածներ» և այլն: Շանթը և սիմվոլիզմը:	2	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ5, ՊԳ14
6.	Միսաք Մեծարենց	Մեծարենցի կյանքն ու ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը: Մեծարենցի երկու ժողովածուները՝ «Ծիածան» և «Նոր տաղեր»: Մեծարենցի ստեղծագործության հիմնական մոտիվները՝ արևերգություն, գիշերերգություն: Մեծարենցի հումանիզմը: Մեծարենցը և Նարեկացին: Մեծարենցը և սիմվոլիզմը:	2	Բանավոր հարցում, բնագրային քննարկում,թեստային	ՊԳ1, ՊԳ10, ԼԳ7

7.	Սիամանթո	Սիամանթոյի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Գրական հայացքները: Ժողովածուները: «Դյուցազնորեն», «Հայրենի հրավեր», «Կարմիր լուրեր բարեկամես»: «Սուրբ Մեսրոպ» պոեմը: Սիամանթոն և սիմվոլիզմը:	4	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ11, ԼԳ5
8.	Դանիել Վարուժան	Վարուժանի կյանքն ու ստեղծագործությունը: Վարուժանի չորս ժողովածուները: Ժողովրդի սոցիալ-քաղաքական վիճակի պատկերը Վարուժանի գործերում: Աշխատանքը պատկերը Վարուժանի պոեզիայում. «Հացին երգը»: Վարուժանը և հեթանոսական շարժումը:	2	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ3, ՊԳ12
9.	Երուխան	Երուխանի կյանքն ու ստեղծագործական ճանապարհը:	4	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ13
10.	Վահան Տերյան	Վահան Տերյանի կյանքը և գրական-հասարակական գործունեությունը: «Մթնշաղի անուրջներ» ժողովածուն: Տերյանի բանաստեղծական հաջորդ փուլերը՝ «Գիշեր և հուշեր», «Ոսկի հեքիաթ», «Ոսկե շղթա»: Սիմվոլիզմը Տերյանի ստեղծագործության մեջ: Տերյանը սիրո երգիչ: Հայաստանի կերպարը Տերյանի քնարերգության մեջ: Հեղափոխությունը և Տերյանը:	4	Բանավոր հարցում, բնագրային քննարկում, թեստային աշխատանք	ՊԳ1, ՊԳ15, ԼԳ8
11.	Ռուբեն Սևակ	Ռուբեն Սևակի կյանքն ու ստեղծագործական ճանապարհը:	2	Բանավոր հարցում, բնագրային	ՊԳ1, ՊԳ16, ԼԳ6

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[8]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[9]
1.	«Վերնատուն» գրական խմբակի եւ Հայ գրողների կովկասյան ընկերության գործունեությունը Հ. Թումանյանի գլխավորությամբ	«Վերնատուն» գրականխմբակի ձեւավորումն ու գործունեությունը: Հայ գրողների կովկասյան ընկերության ձեւավորումն ու գործունեությունը: Թումանյանի գործունեությունը:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3
2.	Ամենայն հայոց բանաստեղծը բոլոր սերունդների համար	Թումանյանի դերի ու վաստակի գնահատությունը հայ մեծերի կողմից: Ա.Մյասնիկյան, Ս. Շահումյան, Վ. Տերյան, Ե. Չարենց, Դ. Դեմիրճյան, Հ. Սահյան, ուրիշներ:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3
3.	Թումանյանը եւ ազգային բանահյուսությունը	Թումանյանը բանահյուսության մասին: Բանահյուսական նմուշների թումանյանական մշակումները:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ7, ԼԳ1, ԼԳ2, ԼԳ3

[8] Տե՛ս 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը:
[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

4.	Օտյանը երգիծական պարբերաթերթերի հրատարակիչ	«Ազատ խոսք», «Ազատ բեմ», «Կրակ», «Կառափնատ», «Սեւ կատու», «Մանանա», «Իգնատ աղա», «Երգիծական տարեցույց»:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ9
5.	Օտյանի «Վաճառականի մը նամակները»երկը	Երկի ժանրային առանձնահատկությունները, ֆաբուլան, կերպարները, գաղափարական համակարգը:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ9
6.	Լեւոն Շանթի «Հոգիները ծարավի» հոգեբանական վեպը	Երկի ժանրային առանձնահատկությունները, ֆաբուլան, կերպարները, գաղափարական համակարգը:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ5, ՊԳ14
7.	Արեւելյան զրույցները եւ արձակ պոեմները Իսահակյանի ստեղծագործության մեջ	«Լիլիթ» «Սաադիի վերջին գարունը» «Չինգիզ խանը» «Անանդան եւ մահը», այլ	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ6, ՊԳ8, ԼԳ4
8.	Հեթանոսական շարժման էությունը	Դարձ դեպի հեթանոսություն, ներկա եւ անցյալ ժամանակների հակադրություն, Վարուժանը հեթանոսական շարժման մասնակից:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ3, ՊԳ12

9.	Վարուժանի արվեստը	Վարուժանի պոեզիայի լեզուն, պատկերների վիպականությունը, պատկերավորման միջոցները:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ3, ՊԳ12
10.	Միսաք Մեծարենցի գրական հայացքները	Մեծարենցի գրական հայացքները: Հոդվածները:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ10, ԼԳ7
11.	Վահան Տերյանը՝ գրական գործի կազմակերպիչ	Տերյանի մասնակցությունը Վ. Բրյուսովի կազմած «Հայաստանի պոեզիան» եւ Գորկու խմբագրած «Հայ գրականության ժողովածու» հատորների աշխատանքներին:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ15, ԼԳ8
12.	Վահան Տերյանի արվեստը	Վահան Տերյանի պոեզիայի լեզուն: Պատկերավորման համակարգը: Վանկաշեշտային համակարգի դրսեւորումները:	Ռեֆերատ	Կիսամյակի ավարտ	Ռեֆերատի ներկայացում բանավոր կամ սահիկաշարի միջոցով, քննարկում	ՊԳ1, ՊԳ15, ԼԳ8

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[10]

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	+
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Էլեկտրոնային գրատախտակ, համակարգիչ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

[10] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար:

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[11]:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով՝ գործնական աշխատանքների ստուգում 4 անգամ, ինքնուրույն աշխատանքների ստուգում 2 անգամ:

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

Հայ գրականության պատմություն (XX դարասկիզբ)

1. Հայ հասարակական ու գրական կյանքը 20-րդ դարասկզբին
2. Հովհաննես Թումանյանի կյանքն ու գործունեությունը
3. Թումանյանի պոեզիան: Քաղաքական ու սոցիալական բանաստեղծությունները

---

[11] «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.):

4. Հայ գյուղաշխարհի պատկերը Թումանյանի «Մարո», «Լոռեցի Սաքոն»,«Հառաչանք» պոեմներում
5. «Անուշ» պոեմը, ստեղծագործական պատմությունը, գեղարվեստական արժեքը
6. Թումանյանի քնարական պոեմները՝ «Դեպի անհունը», «Պոետն ու մուսան»
7. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմը
8. Թումանյանի լեգենդներն ու բալլադները
9. Թումանյանի քառյակները
10. Թումանյանի արձակը, «Մերոնք», «Գիքորը»
11. Հովհաննես Թումանյանի հեքիաթները
12. Թումանյանի հրապարակախոսությունը
13. Ավետիք Իսահակյանի կյանքն ու գործունեությունը
14. Իսահակյանի բանաստեղծությունների առաջին ժողովածուն: Պոեզիայի հիմնական մոտիվները
15. Իսահակյանը սիրո երգիչ. «Հավերժական սերը», «Ասպետի սերը»
16. «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմը
17. Իսահակյանի գեղարվեստական արձակը
18. Երվանդ Օտյանի կյանքը
19. Օտյանի քաղաքական երգիծանքը. «Հեղափոխության մակաբույծները»
20. Օտյանի քաղաքական երգիծանքը. «Ընկ. Բ. Փանջունի»
21. Երվանդ Օտյանի սոցիալ-կենցաղային վեպերը. «Ընտանիք, պատիվ, բարոյական»
22. Օտյանը հուշագիր
23. Լևոն Շանթի կյանքն ու գրական-հասարակական գործունեությունը:
24. Լևոն Շանթի վիպակները՝ «Երազ օրեր», «Դարձ», «Դուրսեցիներ», այլ:
25. Շանթը թատերագիր. դրամաները:
26. Շանթի պատմական դրամաները:
27. Շանթի «Հին աստվածներ» դրաման:
28. Երուխանի կյանքն ու գործունեությունը:
29. Երուխանի «Ամիրային աղջիկը» վեպը:
30. Երուխանի նովելները:
31. Միսաք Մեծարենցի կյանքն ու հայացքները:
32. Մեծարենցի «Ծիածան» ժողովածուն:
33. Մեծարենցի «Նոր տաղեր» ժողովածուն:
34. Սիամանթոյի կյանքն ու գործունեությունը, առաջին ժողովածուն՝ «Դյուցազնորեն»:
35. Սիամանթոյի ժողովածուներն ու բանաստեղծական շարքերը՝ «Հայորդիներ», «Հոգեվարքի և հույսի ջահեր», «Կարմիր լուրեր բարեկամես», «Հայրենի հրավեր»:
36. Դանիել Վարուժանի առաջին ժողովածուն՝ «Սարսուռներ»:
37. Վարուժանի «Ցեղին սիրտը» ժողովածուն:
38. Վարուժանի «Հեթանոս երգեր» ժողովածուն:
39. Վարուժանի «Հացին երգը» ժողովածուն:
40. Վահան Տերյանի կյանքն ու գրական-հասարակական գործունեությունը:
41. Վահան Տերյանի «Մթնշաղի անուրջներ» ժողովածուն:
42. Տերյան. «Գիշեր և հուշեր», «Ոսկի հեքիաթ», «Ոսկե շղթա»:
43. Տերյանի «Երկիր Նաիրի» շարքը:
44. Ռուբեն Սևակի ստեղծագործությունը:

<u>Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)</u>

- **Ընդգրկված թեմաները.**

1. Հայ հասարակական ու գրական կյանքը 20-րդ դարասկզբին
2. Հովհաննես Թումանյանի կյանքն ու գործունեությունը
3. Թումանյանի պոեզիան: Քաղաքական ու սոցիալական բանաստեղծությունները

4. Հայ գյուղաշխարհի պատկերը Թումանյանի «Մարո», «Լոռեցի Սաքոն»,«Հառաչանք» պոեմներում
5. «Անուշ» պոեմը, ստեղծագործական պատմությունը, գեղարվեստական արժեքը
6. Թումանյանի քնարական պոեմները՝ «Դեպի անհունը», «Պոետն ու մուսան»
7. Թումանյանի «Թմկաբերդի առումը» պոեմը
8. Թումանյանի լեգենդներն ու բալլադները
9. Թումանյանի քառյակները
10. Թումանյանի արձակը, «Մերոնք», «Գիքորը»
11. Հովհաննես Թումանյանի հեքիաթները
12. Թումանյանի հրապարակախոսությունը
13. Ավետիք Իսահակյանի կյանքն ու գործունեությունը
14. Իսահակյանի բանաստեղծությունների առաջին ժողովածուն: Պոեզիայի հիմնական մոտիվները
15. Իսահակյանը սիրո երգիչ. «Հավերժական սերը», «Ասպետի սերը»
16. «Աբու-Լալա Մահարի» պոեմը
17. Իսահակյանի գեղարվեստական արձակը
18. Երվանդ Օտյանի կյանքը
19. Օտյանի քաղաքական երգիծանքը. «Հեղափոխության մակաբույծները»
20. Օտյանի քաղաքական երգիծանքը. «Ընկ. Բ. Փանջունի»
21. Երվանդ Օտյանի սոցիալ-կենցաղային վեպերը. «Ընտանիք, պատիվ, բարոյական»

<u>Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 17-18 շաբաթվա ընթացքում)</u>

1. Լևոն Շանթի կյանքն ու գրական-հասարակական գործունեությունը:
2. Լևոն Շանթի վիպակները՝ «Երազ օրեր», «Դարձ», «Դուրսեցիներ», այլ:
3. Շանթը թատերագիր. դրամաները:
4. Շանթի պատմական դրամաները:
5. Շանթի «Հին աստվածներ» դրաման:
6. Երուխանի կյանքն ու գործունեությունը:
7. Երուխանի «Ամիրային աղջիկը» վեպը:
8. Երուխանի նովելները:
9. Միսաք Մեծարենցի կյանքն ու հայացքները:
10. Մեծարենցի «Ծիածան» ժողովածուն:
11. Մեծարենցի «Նոր տաղեր» ժողովածուն:
12. Ռուբեն Սևակի ստեղծագործությունը:
13. Սիամանթոյի կյանքն ու գործունեությունը, առաջին ժողովածուն՝ «Դյուցազնորեն»:
14. Սիամանթոյի ժողովածուներն ու բանաստեղծական շարքերը՝ «Հայորդիներ», «Հոգեվարքի և հույսի ջահեր», «Կարմիր լուրեր բարեկամես», «Հայրենի հրավեր»:
15. Դանիել Վարուժանի առաջին ժողովածուն՝ «Սարսուռներ»:
16. Վարուժանի «Ցեղին սիրտը» ժողովածուն:
17. Վարուժանի «Հեթանոս երգեր» ժողովածուն:
18. Վարուժանի «Հացին երգը» ժողովածուն:
19. Վահան Տերյանի կյանքն ու գրական-հասարակական գործունեությունը:
20. Վահան Տերյանի «Մթնշաղի անուրջներ» ժողովածուն:
21. Տերյան. «Գիշեր և հուշեր», «Ոսկի հեքիաթ», «Ոսկե շղթա»:
22. Տերյանի «Երկիր Նաիրի» շարքը:

14.4. Գնահատման չափանիշները[12].

[12] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման:

- Տեսական գիտելիքների կիրառությունը գործնական աշխատանքի ընթացքում:
- Գործնական աշխատանքները՝ համաձայն ստուգման չափանիշի /14.2 կետ/:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ համաձայն ստուգման չափանիշի /14.2 կետ/, երկու ինքնուրույն աշխատանք՝10+10:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ _011401.00.6-Մասնագիտական մանկավարժություն____

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ __011401.19.6-Հայոց լեզու և գրականություն ____

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ ___Մանկավարժության բակալավր___

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ՀԼԳ/Բ-066 «ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ (20-ՐԴ ԴԱՐԱՍԿԻԶԲ)»**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	68	Դասախոսություն	36
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	82		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Ընթացիկ քննություն			
Դասընթացի նպատակը	«Հայ գրականության պատմություն (20-րդ դարասկիզբ)» դասընթացի նպատակն է՝ բանասիրական ֆակուլտետի «Հայոց լեզու և գրականություն» բաժնի բակալավրական կրթության երրորդ կուրսի ուսանողներին հայ գրականության պատմության 20-րդ դարասկզբի հատվածին վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, խորացնել և ընդլայնել առարկայի բաղադրիչներ կազմող հարցերի վերաբերյալ դեռևս դպրոցական ուսումնառության շրջանում ստացած գիտելիքները: Դասընթացի շրջանակներում կարևորվում են գրականության պատմության զարգացումը գրական գործընթացի համատեքստում բացահայտելը, 19-20-րդ դարերի սահմանագծի հայ մշակույթի ու մասնավորապես մամուլի մասին որոշակի իմացական մակարդակ ապահովելը, դասընթացի ծրագրում ներառված հեղինակների կյանքի, գործունեության ու ստեղծագործական կյանքի խորքային ուսումնասիրություն, առանցքային գործերի շեշտադրում: Առաջնային նպատակ է ուսանողների մոտ հիմնարար պատկերացում ձևավորել գրողի կյանքի ու գրական երկի փոխառնչության, ստեղծագործական գործընթացում հեղինակի ունեցած դերի շուրջ՝ որոշակի շեշտադրումներ անելով նաև տեսաբանական զարգացումների վրա, ուսումնասիրել երկի վերլուծության հիմնական սկզբունքները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. *Գիտելիք* ♦ Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ընթերցած լինի հանձնարարված վերլուծական գրականությունը, մշակի համապատասխան թեմաները, լիարժեք յուրացրած լինի			

	դասախոսություններով ներկայացված գիտելիքները, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում, համապատասխան թեմաների քննարկման ժամանակ ընդհանրացումներ անել: *Հմտություն* ♦ Պետք է տիրապետի գեղարվեստական երկի բնագրային ու տեսաբանական վերլուծության մեթոդներին: *Կարողունակություն* ♦ գեղարվեստական երկի վերլուծությունը կառուցել ճիշտ տեսաբանական հիմքերի վրա, ♦ տվյալ ժամանակի գրական գործընթացը պատկերացնել, ♦ համապատասխան գրական տեքստերը քննության ենթարկել ըստ ձևի ու բովանդակության բաղադրիչների, ♦ կարողանալ արժևորել յուրաքանչյուր գրողի տեղն ու նշանակությունը հայ և համաշխարհային գրականության համաբնագրում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հայ հասարակական կյանքը 20-րդ դարի սկզբին, մամուլը, գրականության զարգացման միտումները: Թեմա 2. Հովհաննես Թումանյանի կյանքը, գործունեությունը, ստեղծագործությունը: Պոեզիան: Քառյակները: Թեմա 3 Թումանյանի պոեմները, լեգենդներն ու բալլադները: Թեմա 4. «Անուշ», «Թմկաբերդի առումը», «Փարվանա» երկերը: Թեմա 5. Թումանյանի արձակը, հեքիաթներն ու պատմվածքները: Թումանյանի մանկագրությունը: Հրապարակախոսությունը: Թեմա 6. Ավետիք Իսահակյան, կյանքն ու գործունեությունը: Իսահակյանի պոեզիան, հիմնական մոտիվները: Թեմա 7. Իսահակյանի պոեմները: «Աբու-Լալա Մահարի»: Բալլադները: Թեմա 8. Իսահակյանի պատմվածքները, գեղարվեստական արձակի թեմատիկ-գաղափարական սահմանները: Թեմա 9. Երվանդ Օտյանի կյանքի ողիսականը: Գրողի քաղաքական երգիծանքը: Թեմա 10. Օտյանի սոցիալ-կենցաղային վիպագրությունը: Թեմա 11. Լեւոն Շանթ, կյանքը, պոեզիան, արձակը: Թեմա 12. Շանթի դրամատուրգիան: Թեմա 13. Երուխանի կյանքը, ստեղծագործությունը. նովելներն ու «Ամիրային աղջիկը» վեպը: Թեմա 14. Միսաք Մեծարենցի կյանքն ու հայացքները: Թեմա 15. Սիամանթո, կյանքն ու ստեղծագործությունը: Թեմա 16. Վարուժան, կյանքն ու հայացքները: Հասուն շրջանի ժողովածուները: Վահան Տերյանի կյանքն ու հասարակական գործունեությունը: Թեմա 18. Տերյանի պոեզիան: Սիմվոլիզմ, Տերյանի ժողովածուները, «Երկիր Նաիրի»: Թեմա 19. Տերյանի պոեզիան: Սիմվոլիզմ, Տերյանի ժողովածուները, «Երկիր Նաիրի»: Թեմա 20. Ռուբեն Սևակի կյանքն ու ստեղծագործությունը:
Գնահատման մեթոդները և	♦ Ամփոփիչ գնահատում Ամփոփիչ գնահատումը կատարվում է 100-միավորանոց սանդղակով.

չափանիշները	● գործնական աշխատանքների 4 բանավոր հարցումների, ● երկու գրավոր միջանկյալ քննությունների, ● երկու ինքնուրույն աշխատանքների գնահատման հիման վրա: Ամփոփիչ գնահատման համար նոր հարցում (գրավոր կամ բանավոր) չի կազմակերպվում: ♦ Ուսանողների միջանկյալ գնահատում Ուսանողների միջանկյալ գնահատումը կատարվում է ինքնուրույն կամ ստուգողական աշխատանքների միջոցով: Հանձնարարվում է երկու ինքնուրույն աշխատանք, որոնք հիմնականում ներկայացվում են ռեֆերատի ձևով: Գրական երկերն ընտրվում են հանձնարարված գրականությունից: Ստուգողական աշխատանքները տրվում են դասընթացին հատկացված ժամերի սահմաններում: Դրանց կարող է հատկացվել 40-80 րոպե: Ստուգողական աշխատանքները կարող են կրկնել լսարանում քննված գեղարվեստական նյութերը՝ հարցադրման որոշ տարբերությամբ:
Գրականություն	**Պարտադիր** 1. Հայ նոր գրականության պատմություն 5 հատորով (5-րդ հատոր) 2. Թամրազյան Հ.- Հովհաննես Թումանյան 3. Գաբրիելյան Վ., Դանիել Վարուժան 4. Մակարյան Ա., Երվանդ Օտյանի կյանքը և հրապարակախոսական գործունեությունը 5. Սարինյան Ս., Լևոն Շանթ 6. Ջրբաշյան Է.- Ավետիք Իսահակյանի «Աբու-Լալա Մահարին» և ռոմանտիկական պոեմի ավանդույթները 7. Հովհաննիսյան Գ.- Ավետիք Իսահակյանի արձակը 8. Սարինյան Ս., Լևոն Շանթ **Լրացուցիչ** 1. Դեմիրճյան Դ.- Թումանյանի հետ 2. Հախվերդյան Լ.- Թումանյանի կյանքը 3. Եղիազարյան Ա.- Թումանյանի պոետիկան և նրա ժողովրդական ակունքները 4. Շարուրյան Ա. - Միսաք Մեծարենց